

سوال

تبریک گفتن اعیاد کافران به آنان چه حکمی دارد؟

پاسخ مفصل

الحمدلله.

تبریک گفتن کافران به مناسبت کریسمس یا دیگر اعیاد دینی آنان چنانکه ابن قیم - رحمه الله - در کتاب احکام أهل الذمة آورده، به اتفاق علما حرام است. وی می‌گوید: اما تبریک گفتن شعائری که مختص کفر است به اتفاق علما حرام است، مانند اینکه اعیاد آنان و روزه‌شان را به آن‌ها تبریک بگوید و مثلاً بگوید: عیدتان مبارک... یا مانند آن. این کار - اگر گوینده‌اش را کافر ندانیم - از جمله محرمات است و مانند این است که او را برای سجده بردن به صلیب تبریک گوئیم بلکه گناهان آن نزد الله بزرگتر و بدتر از نوشیدن خمر و قتل و زنا و مانند آن است، و بسیاری از کسانی که دین برایشان ارزشی ندارد دچار آن می‌شوند و به زشتی کار خود پی نمی‌برند، زیرا کسی که بنده‌ای را برای گناه یا بدعت یا کفر تبریک گوید خود را در معرض خشم و غضب الله قرار داده است. پایان سخن ابن قیم رحمه الله.

تبریک گفتن کافران به مناسب اعیاد دینی آن‌ها به این سبب حرام است و چنان است که ابن قیم بیان نمود، زیرا اقرار و اعترافی است به شعائر کفرآمیز آنان و به مثابه‌ی خشنودی نسبت به آن است، در حالی که خودش به انجام چنین اعمال کفرآمیزی راضی نیست [چطور آن را به کافران تبریک می‌گوید؟]. برای مسلمان حرام است که به شعائر کفر راضی باشد یا دیگری را برای انجام آن تبریک بگوید، زیرا الله متعال به چنین اعمالی خشنود نیست، چنانکه می‌فرماید: **إِنْ تَكْفُرُوا فَإِنَّ اللَّهَ غَنِيٌّ عَنْكُمْ وَلَا يَرْضَىٰ لِعِبَادِهِ الْكُفْرَ وَإِنْ تَشْكُرُوا يَرْضَهُ لَكُمْ** [زمر/ ۷] (اگر کفر ورزید الله از شما بی‌نیاز است و برای بندگان کفر را نمی‌پسندد، و اگر سپاس دارید آن را برای شما می‌پسندد) و می‌فرماید: **الْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ وَأَتَمَمْتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَتِي وَرَضِيتُ لَكُمُ الْإِسْلَامَ دِينًا** [مائده/ ۳] (امروز دین شما را برایتان کامل و نعمت خود را بر شما تمام گردانیدم و اسلام را برای شما [به عنوان] دینی پسندیدم) و تبریک گفتن آنان برای این اعیاد حرام است؛ فرقی نمی‌کند آنان همکار شخص باشند یا خیر.

حتی اگر آنان اعیاد ما را تبریک گویند ما این کارشان را پاسخ نمی‌گوییم و اعیاد آنان را تبریک نمی‌گوییم زیرا عید آنان عید ما نیست و از سوی دیگر خداوند از اعیاد آنان [که بر اساس عقاید کفرآمیز بنا شده] خشنود نیست، زیرا این اعیاد یا بدعت

و نوآوری در دین‌شان است و یا آنکه با دین اسلام منسوخ شده؛ دینی که خداوند آن را توسط محمد ﷺ برای همه‌ی بشر فرستاده است و درباره‌ی آن فرموده: **وَمَنْ يَبْتَغِ غَيْرَ الْإِسْلَامِ دِينًا فَلَنْ يُقْبَلَ مِنْهُ وَهُوَ فِي الْآخِرَةِ مِنَ الْخَاسِرِينَ** [آل عمران/ ۸۵] (و هر کس جز اسلام دینی [دیگر] جوید هرگز از وی پذیرفته نمی‌شود و وی در آخرت از زیانکاران است) و پذیرفتن دعوت آنان به این مناسبت حرام است زیرا این بدتر از تبریک گفتن است چرا که مشارکت با آنان به حساب می‌آید.

همینطور برای مسلمانان شبیه ساختن خود به کافران با برگزاری چنین جشن‌هایی یا هدیه دادن به مناسبت آن یا پخش کردن شیرینی و غذا و تعطیل کردن کار و فعالیت و... حرام است زیرا پیامبر ﷺ می‌فرماید: **هر که خود را به قومی شبیه سازد از آنان است.** شیخ الاسلام ابن تیمیه - رحمه الله - در کتاب خود **اقضاء الصراط المستقیم بمخالفة أصحاب الجحیم** می‌گوید: **شبیه ساختن خود به آنان در برخی از اعیادشان باعث شاد شدن آنان نسبت به عقیده باطلی می‌شود که بر آن هستند و چه بسا باعث می‌شود امیدوار شده و با فرصت طلبی سعی در ذلیل نمودن ضعیفان [مسلمان] نمایند.**

کسی که چنین کند گناهکار است؛ فرقی نمی‌کند این کار را از روی تعارف یا دوستی یا خجالت یا دیگر اسباب انجام دهد، زیرا این نوعی مدهنه و تعارف در امر دین خداوند و از اسباب قوی شدن کفار از نظر روحی و افتخار آنان به دین‌شان است.

از الله خواهیم مسلمانان را توفیق دهد تا به دین خود افتخار کنند و بر آن پایداری ورزند و آن‌ها را بر دشمنان‌شان پیروز گرداند، که او قدرتمند و شکست‌ناپذیر است.

مجموع فتاوی و رسائل شیخ ابن عثیمین (۳/ ۳۶۹)